

Mätäjärven kaatopaikan kunnostuksen tilannekatsaus

Kaupunkikehityslautakunta 21.01.2025
3074/02.08.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot:

Yhdyskuntasuunnittelupäällikkö Enni Flykt, enni.flykt@porvoo.fi

Historia

Jätetäyttö Vanhan Helsingintien molemmin puolin sijaitsevan Mätäjärven entisen kaatopaikan alueella on tapahtunut 1950- ja 1960 -luvulla, jolloin alue on toiminut kaupungin pääkaatopaikkana. Alue on myöhemmin 9.7.1981 päivätyllä maanvaihtokirjalla siirtynyt seurakuntayhtymän omistukseen. Kysymyksessä oleva alue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä Porvoo -nimisellä I luokan pohjavesialueella pohjaveden muodostumisalueella. Kaupungin varavedenottamona toimiva Linnanmäen vedenottamo sijaitsee samalla valuma-alueella.

Valmistelu

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 22.10.2013 päätöksellään UUEDELY/801/07.00/2010 antanut ympäristönsuojelulain 84 §:n nojalla Porvoon kaupungille määräyksen, jonka mukaan Mätäjärven entinen kaatopaikka Porvoossa on kunnostettava sellaiseen tilaan, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle taikka pohjaveden pilaantumisvaaraa. Mätäjärven entisen kaatopaikan kunnostamista koskeva ympäristölupahakemus ja asianmukainen kunnostussuunnitelma on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi kolmen kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Määräystä oli noudatettava 30 000 euron suuruisen sakon uhalla.

Porvoon kaupunginhallitus valitti päätöksestä sekä hallinto-oikeuteen että korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja vaati, että Porvoon seurakuntayhtymä alueen omistajana ja haltijana määrätään ryhtymään toimenpiteisiin ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi. Hallinto-oikeuden ratkaisussa aikaisempia päätöksiä ei kumottu, sillä oikeuskäytännössä kunnan on kaatopaikan pitäjänä voitu erityisesti katsoa olevan vastuussa entisen kaatopaikka-alueen laajuuden ja puhdistamistarpeen selvittämisestä (Liite Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 17.8.2016).

Porvoon kaupunki jätti maaperä-, pohjavesi ja koepumppaustutkimuksiin perustuvan ympäristölupahakemuksen sekä kunnostussuunnitelman Etelä-Suomen Aluehallintovirastoon 27.2.2017. Ympäristölupapäätös annettiin hakemuksen mukaisesti 2.8.2019. Päätöksen ensimmäisen määräyksen mukaan kaatopaikka on kunnostettava. Kunnostuksen saa toteuttaa hakemuksella esitetysti eristämällä, mutta

Porvoon kaupungilla on oltava maanomistajan kirjallinen suostumus. Neuvottelun maanomistajan kanssa eivät valmistelun aikana johtaneet tilanteeseen, jossa maanomistaja olisi hyväksynyt päätöksen mukaisen eristämissuunnitelman, minkä vuoksi Porvoon kaupunki osti kaatopaikka-alueen maa-alueen Porvoon seurakuntayhtymältä 17.6.2022 hintaan 181 134 €, jonka jälkeen jätetäyttöjen alue lohkottiin sen jälkeen omaksi kiinteistöksi (kiinteistötunnus 638-484-3-7).

Alueen siirtyä kaupungin omistukseen käynnistyi rakennussuunnitteluvaihe. Rakennussuunnitteluvaiheessa lisätutkimuksille ja suunnittelulle Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myönsi avustusta 40 658,90 euroa valtion talousarvion momenteilta 420351061 (Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen) ja 38057624 (Pilaantuneiden alueiden kunnostus). Lisäksi käynnistettiin neuvottelut koko alueen saamiseksi Valtion jätehuoltotyöksi (Laki pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta 246/2019). Pilaantuneiden alueiden selvittämisen ja puhdistamisen tukemiseksi otettiin käyttöön uusi valtioneuvoston päätös 1.1.2020. Viimeistään 31.12.2019 käynnistyneet jätehuoltotyöhankkeet toteutetaan loppuun saakka jätehuoltotyösopimuksen mukaisesti. Neuvotteluissa onnistuttiin löytämään tiedot, joilla Mätäjärven kaatopaikan kunnostus voitiin katsoa olleen kohdelistoilla ennen lakimuutosta. 15.3.2023 lausunnon mukaisesti Porvoon kaupungin katsottiin tehneen Uudenmaan ELY-keskukselle esityksen kohteen puhdistamiseksi valtion jätehuoltotyönä, koska Uudenmaan ELY-keskus on 14.9.2011 avannut asialle jätehuoltotyötä koskevat diaarit UUDELY/808/07.00/2011 ja UUDELY/809/07.00/2011.

Valtion jätehuoltotyöt siirrettiin vuonna 2016 Pirkanmaan ELY-keskukseen toteutettaviksi keskitetysti. Pirkanmaan ELY-keskus esitti lausunnon pohjalta B-alueen (Vanhan Helsingintien Näsinmäen puoleinen alue) Ympäristöministeriölle vuoden 2025 talousarvioon nimetyksi kohteeksi, mutta Orpon hallitus ei myöntänyt rahoitusta aikaisempien hallitusten tapaan nimetyille hankkeille. Pirkanmaan ELY-keskus onnistui kuitenkin rahoittamaan hankkeen pilaantuneen maaperän kunnostukseen varatulta yleiseltä momentilta. Hankinnan valmisteluvaiheessa tehtiin Pirkanmaan ELY-keskuksen ja kaupungin välinen hankinnan valmistelu- ja rakennussuunnitelmien viimeistelytyötä koskeva yhteistyösopimus ajalle 1.6.2024 – 31.12.2024 (kokonaiskustannusarvio on 60 000 €, alv0%) siten, että ELY-keskuksen osuus kustannuksista on 50 % (alv 0%) ja kaupungin osuus kustannuksista on 50% (alv 0%).

Kunnostusurakan hankinta

Kunnostusurakan kilpailutus käynnistyy tammikuussa 2025. Urakan rakennuttajana toimii Pirkanmaan ELY-keskus ja kaupunki on urakassa yhteistyökumppani. Varsinaista kunnostusta varten on tehty sopimus Valtion jätehuoltotyöstä (19.12.2024). Sopimuksen mukaan työn kokonaiskustannusarvio vuodelle 2025 on [REDACTED] euroa, joka ei sisällä arvonlisäveroa. Valtion rahoitusosuus on enintään 1 000 000 euroa, joka ei sisällä arvonlisäveroa.

Porvoon kaupungin osuus [REDACTED] euroa, joka ei sisällä arvonlisäveroa. Mikäli toteutuneet kustannukset ilman arvonlisäveroa ovat kokonaiskustannusarviota pienemmät, niin kustannukset jaetaan sopijapuolten kustannusosuuksien suhteessa; valtio 30 % ja yhteistyöosapuoli 70 %. Mikäli toteutuneet kustannukset ilman arvonlisäveroa nousevat kokonaiskustannusarviota suuremmiksi, niin ylimenevistä kustannuksista vastaa yhteistyöosapuoli. Kaupungin vastuina ovat sopimuksen mukaan rahoitusvastuu [REDACTED], kustannusarvion ylittävät kustannukset, valvojan määrääminen työn toteuttamiselle, ympäristön tarkkailu työn lopputarkastuksen jälkeen ja tarvittavien lupien hankkiminen. Rakentamiselle on myönnetty rakennuslupa 31.1.2024. Kaupungin osuus menoista rahoitetaan aiemmin tehdyistä pakollisista varauksista. Kilpailutuksen jälkeen kunnostukselle saadaan urakkahinta ja kilpailutuksen tulos tuodaan alkuvuodesta 2025 Kaupunkikehityslautakuntaan. Kunnostus tehdään valmiiksi vuoden 2025 aikana, mutta urakka-aika jatkuu viimeistelytöiden osalta vuoden 2026 puolelle. Vuosina 2023–2024 on jo toteutettu runkovesijohdon siirto pois jätetäytön sisältä, rakennettu jätevesiviemäriä kaatopaikan sisältä pumpattaville vesille ja hulevesiverkostoa puhtaille pintavesille.

Liitteet

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 17.8.2016

Sopimus Valtion jätehuoltotyöstä 19.12.2024

Mätäjärven kaatopaikka-alueet B-D, kustannusarvio ryhmittäin
18.12.2024

Kaupunkikehitysjohdaja

Tilanne merkitään tiedoksi